

ЯК ОРГАНІЗУВАТИ РОБОТУ З ОХОРОНИ ПРАЦІ У ЗАКЛАДІ ОСВІТИ

Як основний документ слід розробити і затвердити Положення про службу охорони праці закладу, визначити структуру служби охорони праці, її чисельність, основні завдання, функції та права її працівників на основі Типового положення про службу охорони праці, затвердженого наказом Державного комітету України з нагляду за охороною праці від 15.11.2004 № 255 (зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 01.12.2004 за № 1526/10125), з урахуванням чисельності працівників у закладі освіти. Дане Положення буде регулювати роботу з охорони праці у вашому закладі.

ЯК ОРГАНІЗУВАТИ РОБОТУ З ОХОРОНИ ПРАЦІ У ЗАКЛАДІ ОСВІТИ

Безпосередньо перед початком нового навчального року слід:

1. Призначити наказом відповідальних осіб за організацію роботи з охорони праці, безпеки життєдіяльності в закладі освіти та визначити їх функціональні обов'язки;
2. Призначити наказом осіб, відповідальних за стан охорони праці в структурних підрозділах, навчальних кабінетах, лабораторіях, майстернях, спортзалах, відповідно до пункту 1 розділу IV Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 26.12.2017 № 1669 (зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 23.01.2018 за № 100/31552) (далі – Положення № 1669).

Один раз на 5 років здійснювати періодичний перегляд, а у разі внесення змін до нормативних документів – не пізніше календарного місяця після набуття чинності такими змінами:

- Інструкцій з охорони праці для працівників відповідно до Положення про розробку інструкцій з охорони праці, затвердженого наказом Комітету по нагляду за охороною праці Міністерства праці та соціальної політики України від 29.01.1998 року № 9 (зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 07.04.1998 за № 226/2666 (у редакції наказу Міністерства соціальної політики України від 30.03.2017 № 526);
- Інструкцій з безпеки під час проведення навчання для здобувачів освіти відповідно до Положення № 1669;
- Посадових інструкцій працівників закладів освіти.

УПРАВЛІННЯ
ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ
ЯКОСТІ ОСВІТИ
У ТЕРНОПІЛЬСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Рекомендації сформовані за результатами
І циклу регіонального моніторингу щодо
якості організації безпечного освітнього
простору в закладах дошкільної, загальної
середньої, позашкільної освіти
Тернопільської області

ПРОВЕДЕННЯ ПРОТИПОЖЕЖНИХ ЗАХОДІВ У ЗАКЛАДІ ОСВІТИ

Під час підготовки закладу освіти потрібно перевірити систему протипожежної безпеки закладу освіти, зокрема:

✓ **внутрішні пожежні крани.** Вони мають бути розміщені в настінних шафах й опломбовані, укомплектовані рукавами й приєднаними до них стовбурами, у місцях з'єднання мають бути гумові ущільнювальні прокладки. На дверцятах шафи має бути нанесений літерний індекс із порядковим номером і номером телефону найближчої пожежної частини (за підсумками перевірки складаються акти про укомплектованість внутрішніх пожежних кранів). Також не рідше двох разів у рік (навесні й восени) необхідно проводити роботи з технічного обслуговування внутрішніх пожежних кранів й перевіряти їх на працездатність шляхом пуску води. Для цього вибирають два найвищі пожежні крани, розгортають пожежні рукави й повністю відкривають вентиля (довжина компактного струменю має бути не менше 17 м). Після цього пожежні рукави просушують і перекичують на нове укладання (за підсумками робіт заклад освіти складає акти про технічне обслуговування і перевірку працездатності внутрішніх пожежних кранів);

✓ **вогнегасники.** Споруди та приміщення закладу освіти повинні бути забезпечені вогнегасниками у достатній кількості та систематично перевірятися (складаються акти приймання вогнегасників після технічного обслуговування).

Двері або люки горищ мають бути постійно замкнені та мати написи з визначенням місця зберігання ключів. Обробка дерев'яних конструкцій горищних приміщень вогнезахисним засобом має проводитися не рідше одного разу на 3 роки, а перевірка стану вогнезахисної обробки - один раз на 6 місяців (за підсумками робіт з складаються відповідні акти).

► Фарби, лаки, розчинники й інші легкозаймисті рідини повинні зберігатися в окремих будівлях - складах, що підтверджується відповідним актом. Також у закладі мають бути акти про технічне обслуговування систем протипожежного захисту (СПЗ) відповідно до ДБН В.2.5-56:2014.

📌 Інструктивно-методичні матеріали щодо порядку підготовки закладу освіти до нового навчального року та опалювального сезону з питань цивільного захисту, охорони праці та безпеки життєдіяльності, що доведені листом МОН від 22.07.2022 № 1/8462-22, розміщені на офіційному вебсайті МОН у розділі «Міністерство/Діяльність/Цивільний захист та безпека життєдіяльності/Архів 2020-2023 рр.» та доступні за посиланням: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/uploads/public/661/694/405/661694405a453658024582.pdf>

УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ ЯКОСТІ ОСВІТИ У ТЕРНОПІЛЬСЬКІЙ ОБЛАСТІ

ПРОВЕДЕННЯ ПРОТИПОЖЕЖНИХ ЗАХОДІВ У ЗАКЛАДІ ОСВІТИ

- утримання шляхів евакуації;
- застосування відкритого вогню;
- використання побутових електронагрівальних приладів;
- проведення тимчасових пожежонебезпечних робіт;
- проїзду та стоянки транспортних засобів;
- прибирання горючого пилу й відходів, зберігання промислового спецодягу та ганчір'я;
- очищення елементів вентиляційних систем від горючих відкладень;
- відключення від мережі електроживлення обладнання та вентиляційних систем у разі пожежі;
- огляду, зачищення приміщень, будівель після закінчення занять і роботи закладу освіти;
- проходження посадовими особами навчання та перевірки знань з питань цивільного захисту, пожежної безпеки, а також проведення з працівниками протипожежних інструктажів та занять з пожежно-технічного мінімуму з призначенням відповідальних за їх проведення;
- організації експлуатації і обслуговування наявних засобів протипожежного захисту;
- проведення планово-попереджувальних ремонтів та оглядів електроустановок, опалювального, вентиляційного, технологічного, а також навчального обладнання;
- скликання у разі виникнення пожежі членів пожежно-рятувального підрозділу добровільної пожежної охорони (за наявності), посадових осіб, відповідальних за пожежну безпеку (вночі, у вихідні та святкові дні);
- дій у разі виникнення пожежі (порядок і спосіб оповіщення учасників освітнього процесу, послідовність їх евакуації, виклику пожежно-рятувальних підрозділів, зупинки технологічного та навчального устаткування, вимкнення електроустановок, ліфтів, застосування засобів пожежогасіння тощо).

Щорічно на початку навчального року наказом керівника закладу освіти має бути затверджений протипожежний режим, який містить порядок

План евакуації в закладі освіти має бути оформлений на кожен поверх будинку, затверджений керівником закладу освіти та підписаний особою, яка відповідальна за пожежну безпеку. Він має бути розміщений на видному місці, вчасно переглядатися з урахуванням наявних умов та містити:

- ✓ схему поверху з зазначенням шляхів і напрямків евакуації;
- ✓ місця розташування первинних засобів пожежогасіння, електричних щитків й засобів зв'язку.

У куточку пожежної безпеки мають бути розміщені відповідні плакати, інструкція з пожежної безпеки, список добровільної пожежної дружини з їхніми обов'язками.

ПІДГОТОВКА ЕЛЕКТРОГОСПОДАРСТВА

Під час огляду приміщень слід звернути увагу на дотримання таких вимог:

📌 світильники мають бути надійно підвішені до стелі й мати світлорозсіювальну арматуру;

📌 комутаційні коробки мають бути закриті кришками;

📌 корпуси й кришки електровимикачів і електророзеток не повинні мати відколів і тріщин, а також оголених контактів і приводів;

Усі електророзетки та пристрої мають бути промарковані за номінальною напругою.

У закладі освіти забороняється використання нестандартних (саморобних) електронагрівальних приладів, повітряних ліній електропередачі й зовнішніх електропроводок, прокладених територією закладу освіти над горючими покрівлями, навісами й відкритими складами горючих матеріалів.

 **УПРАВЛІННЯ
ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ
ЯКОСТІ ОСВІТИ
У ТЕРНОПІЛЬСЬКІЙ ОБЛАСТІ**

ПІДГОТОВКА ЕЛЕКТРОГОСПОДАРСТВА

перед початком нового навчального року, слід розпочати з перевірки наявності таких документів

- наказ керівника закладу освіти про призначення відповідального за електрогосподарство, організацію навчання й перевірки знань з електробезпеки;
- підтвердження навчання відповідального за електрогосподарство закладу освіти в спеціалізованому навчальному центрі із присвоєнням 4 групи електробезпеки (один раз на три роки). Особи технічного персоналу, що виконують роботи, при яких може виникнути небезпека ураження електричним струмом, проходять інструктаж і перевірку знань один раз на рік за місцем роботи із присвоєнням I групи електробезпеки із записом у журналі реєстрації первинного інструктажу з охорони праці;
- журнал реєстрації первинного інструктажу з охорони праці, де зафіксований інструктаж і перевірка знань особи технічного персоналу, яка виконує роботи з ризиком ураження електричним струмом і має I групу електробезпеки;
- паспорти на електроустановки;
- протоколи перевірки опору ізоляції електромережі й заземлення устаткування (складаються один раз на два роки). Недоліки, виявлені під час перевірки, мають усуватись електротехнічним персоналом зі складанням акта або протоколу.
- електрощитових кімнат. Вхідні двері в електрощитову кімнату мають бути постійно замкнені, оббиті з обох сторін жерстю із загином жерсті на торці дверей. На зовнішній стороні вхідних дверей має бути написане призначення приміщення, місце зберігання ключів і нанесений попереджувачий знак «Обережно! Електрична напруга»;
- електричних щитів. Вони повинні постійно бути замкнені. На зовнішній стороні дверцят електрощитів має бути нанесено: порядковий номер щита, яка подається на щит напруга й попереджувачий знак «Обережно! Електрична напруга»;
- освітлення території закладу освіти. На території мають бути освітлені пішохідні доріжки, вхідні двері, відкриті спортивні майданчики з підводкою електроживлення до стовпів підземним кабелем. Дверцята комутаційних люків на бетонних стовпах повинні бути постійно закриті.

Інструктивно-методичні матеріали щодо порядку підготовки закладу освіти до нового навчального року та опалювального сезону з питань цивільного захисту, охорони праці та безпеки життєдіяльності, що доведені листом МОН від 22.07.2022 № 1/8462-22, розміщені на офіційному вебсайті МОН у розділі: «Міністерство/Діяльність/Цивільний захист та безпека життєдіяльності/Архів 2020-2023 рр.»

ПІДГОТОВКА ТЕРИТОРІЇ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ

Задля організованого початку нового навчального року наказом закладу освіти до початку навчального року створюється постійно діюча технічна комісія з обстеження приміщень, інженерно-технічних комунікацій закладу освіти, яка проводить огляд будівель, приміщень, комунікацій з метою приведення інженерно-технічних комунікацій, устаткування, обладнання у відповідність до чинних стандартів, правил, норм з охорони праці.

При підготовці до нового навчального року потрібно звернути увагу на дотримання вимог законодавства щодо утримання території закладу освіти, зокрема:

- підходів до будівлі;
- господарського майданчика;
- колодязів на території;
- сміттєвих баків.

Також потрібно звернути увагу на стан карнизів на даху споруди – наявність на них моху, порослих дерев та рослин свідчать про пошкодження покрівлі даху, що згодом може призвести до руйнування карнизів та стін.

ПІДГОТОВКА ТЕРИТОРІЇ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ

Слід звернути увагу на дотримання таких вимог:

- ❖ підходи до будівлі, в'їзди й входи на територію, проїзди й доріжки повинні мати тверде покриття;
- ❖ територія закладу освіти повинна вчасно очищатися від горючих відходів, сміття, листя, сухої трави тощо;
- ❖ господарський майданчик має бути ізольований від інших зон, розташований поблизу харчоблока, мати тверде покриття й окремий в'їзд із вулиці;
- ❖ сміттєзбиральники мають бути закриті кришками й розміщуватися під накриттям, не ближче 25 м від будівлі. Сміття має систематично вивозитися з території, спалювати його на території забороняється;
- ❖ всі колодязі на території повинні бути закриті кришками, а ями мати огороження.

ІНСТРУКТИВНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
щодо порядку підготовки закладу освіти до нового навчального року та опалювального
сезону з питань цивільного захисту, охорони праці та безпеки життєдіяльності

МЕДИЧНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ ТА ПСИХОСОЦІАЛЬНА ПІДТРИМКА І ДОПОМОГА У ЗАКЛАДІ ОСВІТИ

Медичне обслуговування в закладах освіти — важлива частина забезпечення прав на безпечні та нешкідливі умови навчання, утримання й праці для всіх учасників освітнього процесу.

Стаття 49 Конституції України зазначає, що кожен має право на охорону здоров'я, медичну допомогу та медичне страхування.

Медичне обслуговування в закладах освіти охоплює:

- організацію проведення профілактичного медичного огляду та вакцинації учнів;
- моніторинг стану здоров'я;
- здійснення профілактичних і оздоровчих заходів у закладах освіти;
- надання в закладах освіти медичної допомоги учням, які перебувають у невідкладному стані.

Це передбачається пунктом 4 Порядку здійснення медичного обслуговування учнів закладів загальної середньої освіти.

МЕДИЧНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ ТА ПСИХОСОЦІАЛЬНА ПІДТРИМКА І ДОПОМОГА У ЗАКЛАДІ ОСВІТИ

Керівникам закладів загальної середньої освіти слід:

- ✓ забезпечити медичне обслуговування відповідно до Порядку здійснення медичного обслуговування учнів закладів загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20.01.2021 № 31, шляхом введення до штатних розписів медичних працівників або укладення договору про медичне обслуговування учнів із закладом охорони здоров'я, що провадить господарську діяльність з медичної практики, закладом з надання первинної медичної допомоги – територіальним центром первинної медико-санітарної допомоги або фізичною особою – підприємцем, які провадять господарську діяльність з медичної практики відповідно до пунктів 1-2 розділу VII Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 № 2205 (zareestrovaniy v Ministerstvi yustitsii Ukraini 10.11.2020 za № 1111/35394);
- ✓ забезпечити умови для проходження педагогічними працівниками закладів освіти підвищення кваліфікації за напрямом надання домедичної допомоги, забезпечення психологічної підтримки здобувачів освіти;
- ✓ здійснити заходи щодо формування дієвої інфраструктури надання психоемоційної підтримки та психологічної допомоги учасникам освітнього процесу, особливо дітям, які постраждали внаслідок конфлікту, дітям із сімей у складних життєвих обставинах, учням з числа ВПО, учням, які повернулися з-за кордону, учням, чиї батьки служать / отримали поранення / загинули), також педагогічним працівникам, які потерпають від психоемоційного вигорання.

УПРАВЛІННЯ
ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ
ЯКОСТІ ОСВІТИ
У ТЕРНОПІЛЬСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Звіт за результатами І циклу регіонального моніторингу щодо якості організації безпечного освітнього простору в закладах дошкільної, загальної середньої, позашкільної освіти Тернопільської області

ЗАСТОСУВАННЯ ІНСТРУМЕНТІВ ІНТЕРНЕТ-БЕЗПЕКИ У ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

Керівникам закладів освіти слід організувати роботу щодо гарантування безпечних умов користування мережею "Інтернет".

👉 Рекомендуємо в своїй роботі використовувати платформу «Безпека дітей в інтернеті» від Google 🖱️ https://beinternetawesome.withgoogle.com/uk_ua

На платформі зібрано корисні інструменти та ресурси для безпечного і відповідального користування інтернетом дітьми та підлітками. Зокрема:

► на ресурсі можна знайти інформацію про основи цифрового громадянства й безпеки, адаптовану для дітей різного віку — поради щодо того, як навчити дітей ділитися інформацією онлайн відповідально, спілкуватися ввічливо та захищати свою конфіденційність;

► представлено інструменти та ресурси, які допоможуть батькам і вчителям розпочати розмову з дітьми про безпеку в інтернеті. Серед них — «Посібник із Family Link для батьків» з інформацією про функції застосунку для контролю за дитячими пристроями на Android;

►крім того, на сайті можна ознайомитися з окремим посібником, що містить поради для молодого покоління про пильність, доброзичливість та обачність в онлайн-середовищі;

►також платформа пропонує онлайн-гру «Interland», яка допоможе дітям набути важливих навичок інтернет-безпеки та відповідального цифрового громадянства в ігровій формі. Гра не потребує завантаження чи реєстрації;

► окремий посібник присвячено медіаграмотності для підлітків. Його метою є формування основ критичного сприйняття інформації та відповідальної поведінки під час спілкування онлайн.

ЗАСТОСУВАННЯ ІНСТРУМЕНТІВ ІНТЕРНЕТ-БЕЗПЕКИ У ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

УПРАВЛІННЯ
ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ
ЯКОСТІ ОСВІТИ
У ТЕРНОПІЛЬСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Встановити на всіх пристроях браузер та ліцензовані версії антивірусних програм, здійснювати моніторинг за їх регулярним оновленням;

1

Розробити в закладах освіти правила щодо використання мобільних технологій та інших електронних пристроїв; забезпечити фільтрацію та моніторинг даних, що передаються через шкільне під'єднання до інтернету через встановлення систем блокування доступу до незаконного контенту, а також контенту, який вважається неприйнятним або шкідливим;

2

Розробити чіткі правила безпечної онлайн-комунікації як для працівників, так і для учнів.

3

Керівникам закладів освіти слід організувати роботу щодо гарантування безпечних умов користування мережею "Інтернет", зокрема:

Звіт за результатами І циклу регіонального моніторингу щодо якості організації безпечного освітнього простору в закладах дошкільної, загальної середньої, позашкільної освіти Тернопільської області